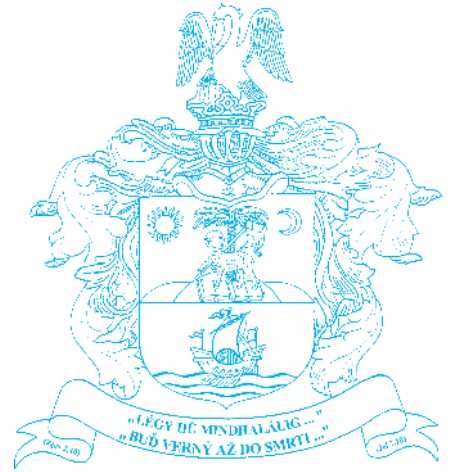

KALVÍNSKE HLASY

ÚRADNÝ ORGÁN
REFORMOVANEJ KREŠŤANSKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU

Ročník LXXXVI.

Číslo 10.

Komárno, október 2016

Cena 30 centov

NÁJDENÝ STREDOBOD

„Rozhodol som sa totiž, že medzi vami nebudem poznať nič iné okrem Ježiša Krista, a to ukrižovaného. Aj ja som bol medzi vami slabý, preniknutý veľkým strachom a chvením; moje slovo a moje ohlasovanie nespočívalo v presvedčivých slovách múdrosti, ale v dokazovaní Ducha a moci, aby sa vaša viera nezakladala na ľudskej múdrosti, ale na Božej moci“ (1Kor 2,2.5).

VBožom Slove, hovoriacom o tajomstve reformácie, svedčí Pavol o nájdenom stredobode. Svojím úprimným, hoci ráznym odkazom sa snaží liečiť neblahý stav roztržku. Časť korintského zboru chcela patriť k nemu (k Pavlovi), časť ku Kéfasovi, časť k Apollovi – teda všetci chceli patriť k ľuďom. Pavol s nesmiernou pokorou upozorňuje každého: Dávajte si pozor! Keď je príliš veľa ľudskeho, každý hľadá iným smerom. Tak je možné ľahko stratiť pred oči stred, Ježiša Krista, a vtedy si navzájom meriate nesprávnou mierou a postupujete zlým smerom.

V súvislosti s reformáciou môže byť pre nás poučným pripomenúť si, z akej hĺbky nám dal vyslobodenie Pán. Situácia stredovekej cirkvi bola totiž mátožne korintská. Došlo k neuveriteľnému posunu na stranu človeka. Ani kňazi nechápali, že viera nespočíva na ľudskej múdrosti, ale na Božej sile. Preto nie je možné kúpiť si milosť za peniaze, ani si ju zaslúžiť dobrými skutkami. Cirkev, zameraná na človeka, sa ujala svetskej moci. Namiesto obdarúvania vyžadovala: vyhovieť Rímu, dane, ktoré bolo treba odovzdať, obeť vo vojnách rozpútaných v Božom mene. Dávať vedela väčšinou iba príkaz; namiesto služby sa dala obsluhovať.

Ludia, žijúci utláčaní strachom a poverami, prosiaci o orodovanie mŕtvych, zbytočne túžili po pochopení. Ktovie, koľkí sa spolu s Lutherom pýtali: Kde nájdem milostivého Boha?! A milostivý Boh sa zmiloval. Vykonal zázrak reformácie. Dal nám pochopiť, že sa nám ponáhlal v ústrety so svojou odpúšťajúcou láskou v Kristovi! Právom je práve toto 1. spomedzi

95 téz: „Keď náš Pán a Majster povedal: »Obráťte sa!«, chcel, aby celý život veriacich bol obrátením sa ku kajúcnosti!“

Generácia reformácie sa naučila žiť z milosti. Chcela pôsobiť aj navonok. Spoznala, že bez Krista niet ľudskosti. Obnovená cirkev musí prijať zodpovednosť za blížneho. Zakladali nemocnice a na reformovaných vidiekoch organizovali diakonickú službu. Pochopili, že opravdivá živá viera hľadá na Krista, preto nedokáže nič iné, len milovať. Pre toho, v koho živote je centrom Kristus, je to aj dnes úplne prirodzené.

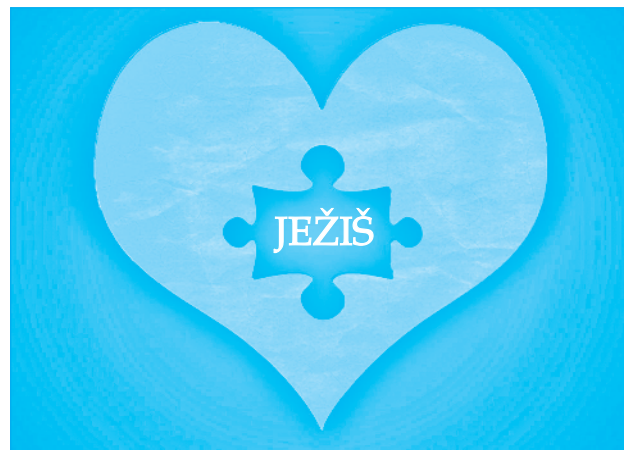
Svet ešte stále s dychtivou túžbou očakáva zjavenie Božích synov! Žiaľ, stav bez Krista mal za následok konečnú deformáciu. Človek posadil na trón hmotné statky a seba urobil modlou. Toto má extrémne následky. Ale či sme my na svojom mieste? Svedčíme o nájdenom strede? Či nás nepokúšala ko-

rintská myšlienka vyhovovať si navzájom? Keď je príliš veľa ľudskeho, silíme sa, sme v kŕči a nemáme opravdivú radosť.

Božie Slovo nás posmeľuje tým, že dosvedčujúca sila Ducha dáva dôveryhodnosť. Tajomstvom reformácie je nájdený stred. To, čo sa udialo pred 500 rokmi, môže prebehnúť aj v našom živote! Tak, ako sa to stalo na Veľkú noc.

Ježiš sa zjavil, postavil sa doprostred a povedal: „Pokoj vám!“ Darom

skutočného obnovenia je aj pre nás pokoj, ktorý nám bude daný, ak je v strede Kristus. V centre nášho života, našej rodiny, nášho zboru i našej služby. V našom deformovanom, stredobod postrádajúcom, chorom prostredí je naše poslanie ešte stále rovnaké: *nepoznať nič iné okrem Ježiša Krista, a to ukrižovaného*, aby sa viera tých, ktorí sú nám zverení, *nezakladala na ľudskej múdrosti, ale na Božej moci*“. Ten, pre koho je Kristus stredobodom, kráča stále po správnej ceste. Tajomstvom reformácie je teda nájdený Stredobod: Ježiš Kristus. Jej dôsledkom je pokoj, ktorý možno získať a jej požehnaním je vedenie, nadobudnutie správneho smeru. Modlime sa za túto milosť, za denné pokúšanie rodiny obnovených! **Krisztián Szabó**

Margita Breznaiová
Božia ovečka

*Boh ti už píše maličký list, že si Jeho dieťa,
a máš za ním ísť, dvere už otvoril, uvítanie chystá,
neboj sa si v rukách Ježiša Krista.*

*Pán Ježiš už pozná aj meno tvoje,
keď pod krížom si nezostal stáť,
tvoj strach a slabosť ti zaslepila zrak.
Nech žiadna z Tvojích ovečiek už nenesí žiaľ,
ved' ujal sa života Boží Syn,
kým ovečky stratia svoj smer,
príde ich pohľadať sám.*

**Pred tvárou
Hospodina**

Ďakujem, Bože, že sa môžem modliť, celým srdcom Ťa smiem velebíť. Cítim, že Ty, Hospodine, mi pomáhaš, Ty mi jasný cieľ života dávaš. Pri modlení vždy dosahujem pokoj, požehnaj tých, čo sa Teba boja. Som v bezpečnej náruči Tvojej, len Ty vieš pomôcť duši mojej. Ty z prevelkej milosti svojej dvíhaš ma z bahna, dávaš nádej, úmysly so mnou máš smerujúce k blahu, za to Ti buď chvála – môjmu Bohu. K Tebe volám vo svojej modlitbe, nech môj hlas vždy k Tebe prenikne, len Teba hľadám celým srdcom, nebuď len v časnosti mojím Vodcom. Amen.

Tibor Sabovik

HOSPODIN JE MÔJ PASTIER

Žalmista Dávid, tento muž podľa Božieho srdca, mal duchovný zrak, preto správne videl, čo je na zemi najlepšie a najušľachtilejšie vlastníctvo. Nehonosí sa svojou kráľovskou dôstojnosťou a mocou. Pravdaže vie, že aj toto imanie sú dary Božie. Neuteká preč a nenecháva ich ležať, ale používa ich na Božiu česť a ďakuje Mu za ne. Ale najviac sa chváli tým, že Hos-

nutel'ný majetok, ktorý Boh uvrhne do kanálu. Ved' tieto veci sú menej cenné pre Boha, takže aj zlému darebákovi, ktorý mu za to len nadáva a rúha sa, dáva kráľovstvo alebo kniežatstvo a iné majetky na zemi. Sú to Božie otruby a mláto, ktorými plní brucho prasiat, ktoré idú na porážku. Ale Svojim dieťkam dáva pravý poklad, ako tu hovorí o tom Dávid.

podin je jeho Pastier, a že je na Jeho pastve a v Jeho starostlivosti, to znamená, že má Slovo Božie. Na toto dobrodenie nemôže nijako zabudnúť, hovorí o ňom slávne a s veľkou radosťou a vychvaľuje ho nad všetky pozemské majetky. A robí to v mnohých žalmoch. Tomuto umeniu sa máme naučiť, prenechať svetu, nech si vychvaľuje veľké bohatstvo, česť a moc a podobné veci. Ved' je to bezcenný, neistý a pomi-

žalmista dáva slovu Božiemu rôzne mená: Nazýva ho trávnatými nivami, čerstvou vodou, správnu cestou, berlou a palicou, stolom, olejom a kalichom, ktorý je plný. A nerobí to zbytočne, lebo sila slova Božieho je rozmanitá. Ako ovečka na krásnej pastvine pri zelenej tráve a sviežej vode, vedená berlou svojho pastiera, aby nezablúdila, a chránená palicou, aby sa jej nič neprihodilo, zakúša vo všetkej

bezpečnosti rozkoš pastvy, a ako človeku, ktorý sedí pri bohate prestretom stole nič nechýba, tak oveľa viac nič nechýba tým, ktorí sú ovcami tohto Pastiera (*Žalm 34,10*). Sú bohato zaopatrení, nielen na duši, ale aj na tele (*Mt 6,33*). Ak sa Slovo Božie správne zvestuje, prináša tak veľa úžitku a radosti, ako veľa mien mu žalmista dáva. Tým, ktorí Jeho Slovo pozorne a usilovne počujú – Boh uznáva len takých za Svoje ovce – je sviežou zelenou trávou a občerstvujúcim nápojom. Ono ich však aj udržiava na správnej dráhe a ochraňuje ich, aby sa im nič zlé neprihodilo. Navyše je im trvalým blahobytom. Slovo Božie ich nielen pouča, vedie, osviežuje, posilňuje a potešuje, ale ich aj udržiava na správnej ceste a v každej núdzi dáva víťazstvo. Žijú v plnej bezpečnosti, ako tí, ktorým sa nemôže nič stať, pretože ich Pastier ich pasie a ochraňuje.

Kde toto blažené svetlo Slova Božieho nesvieti, tam niet šťastia ani spásy, sily ani útechy, ako pre telo, tak pre dušu, ale samý nepokoj, strach a váhavosť, najmä v súžení, úzkosti a smrti. Ved' prorok vraví, že bezbožní nemajú pokoja (*Iz 48,22*), či sa im darí alebo nedarí. Ak sa im darí, stávajú sa spupnými a pyšnými, zabúdajú na Boha, zakladajú si len na svojom bohatstve, múdrosti a moci, ako aj na domnejšej svätosti, a starajú sa o to, ako by si všetky tieto veci udržali, ba ešte rozmnožili. A všetkých, ktorí by im mohli prekážať, prenasledujú a utláčajú. Ak sa im však list obráti, ako sa to určite musí stať, sú najubohejší a hneď si zúfajú. Čo im chýba? Nevedia, kde hľadať útechu, lebo nemajú Slovo Božie, ktoré jedine vedie k tomu, aby sme boli trpezliví a pokojní, keď sa nám nedarí.

Martin Luther (1536)

VZDELANIE VO VIERE (XXIX.)

Vyznanie viery

Vzdelanie vo viere v záverečných časťach obsahuje: „*Vyznanie viery, ktoré sa prisahou zaväzujú zachovávať a dodržiavať všetci mešťania a obyvatelia Ženevy i poddaní z vidieka, vyňaté zo Vzdelania vo viere, ktoré sa používa v cirkvi menovaného mesta*“. Je celkom zrejme, že reformátor Ján Kalvín je zameraný na život podľa Božieho slova. Pripomína poslušnosť Bohu, ktorá je bytostným poslaním človeka. Bolo by iste veľmi zaujímavé byť aspoň na chvíľu ženevským občanom v Kalvínovom čase. Prežívať toľké zaniehanie a ne jeden zápas o presadzovanie pravdy Božieho slova. Dnes sme tomu už dosť vzdialení.

Slovo Božie

Ján Kalvín ho pokladá vždy za pravidlo našej viery. Je nemenné a platí v každom čase. K Božiemu slovu nič ľudské nesmieme dokladať, žiadna prímes tu nemá svoje miesto.

„*Pre svoju duchovnú správu neuznávame iné učenie okrem toho, ktorému nás učí Písmo bez prídavkov alebo ujmy, ako to prikazuje náš Pán*“.

My ľudia máme márnú snahu meniť charakter Slova, vyhnúť sa jeho účinku a obísť pre nás kritické miesta. Niektorí menej alebo až sporadicky navštevujú miesta, kde sa Božie slovo hlása. Potom ich vzťah k Bohu chladne a stáva sa neurčitým. Boh však vykonáva svoju moc nad každým človekom, nad národmi, nad celým svetom. Ak o tom nechceme vedieť, je to zlé, aj tak sa Jeho vláde nevyhnem. Kresťan musí žiť tým, čo Boh hovorí, to je naozaj požehnané v živote a v umieraní.

Jediný Boh

Boh je jediný a jedinečný, Kalvínova Ženeva tým bohatla. Nesmieme rozdeľovať úctu na všetky strany, ale uctievať jediné Boha.

„*Preto je hanebnosťou skladať dôveru a nádej v akékoľvek stvorenie, vzývať niekoho iného než Jeho, hoci anjelov či akékoľvek tvory, a uznávať iného Pána našich duší než Jeho samého. Ako svätých či svätice alebo ľudí žijúcich na zemi*“.

Kalvín píše, že Jeho božstvo nemôžeme nijako zobrazit' a už vôbec nie napodobniť. Sme náchylní uctievať veci, ktorým pripisujeme výnimočnosť. Uchýľujeme sa k zbožňovaniu ľudských výtvorov a výkonov, míňame na túto našu potrebu čas a peniaze. Kalvín tu ne-

rozoberá trojičné učenie o Bohu, sústreďuje sa na Boha v Jeho jednote, Otec, Syn, Duch Svätý.

Nesmieme sa teda nijakým spôsobom zbožne skláňať pred sochami ani pred ľuďmi. Rešpektujeme a uznávame úrad, hodnosť, postavenie, ale svoje srdce máme len v Bohu. V minulých časoch mali ľudia v úcte viacero bohov. Obetovali im, vyhľadávali ich a napokon prišlo sklamanie. Boh, ktorého my slávime, nás nikdy neoklamal a neoklamme.

Zákon Boží jediný za všetkých

Boh vydal ľuďom svoj zákon, ktorý celkovo upravuje život človeka vo svete a pripravuje ho už na život večný. Podľa reformátora je vedomosť o Božom zákone veľmi potrebná. Nesmieme žiť bez pravidiel, ktoré sú od Boha: Jeho Slovo!

Kalvín v tejto stati uviedol: „*Pretože je jediný Pán a majster, ktorý vládne*

čuje nasledovať Pána. Dobře vieme, ako nás hryzie svedomie, keď sa zachováme nepekne či nečestne. Po zlom skutku alebo hriechnej myšlienke prichádzajú výčitky svedomia. Do našej duše sa vkradne nepokoj a sme rozrušení. Naopak, ak sa usilujeme zo všetkých síl o dobro a spravodlivosť, svedomie máme čisté.

Nemusíme so sebou viesť ťažký vnútorný monológ, trpký rozhovor s dušou, ale nachádzame sa v blaženom pokoji. Božia vôľa je správna pre každého, častoto nechápeme jej cesty, ale hoci sú pre nás nepostihnuteľné, sú spravodlivé. Ved' sa aj modlíme, aby sa Božia vôľa uskutočovala nad našou vôľou.

Zákon Boží je pravidlom, ktoré sa musí denne plniť. Životom v plnosti nemôže byť iný život než podľa Slova. Zapáčiť sa Bohu má byť našim stálym cieľom. Nejde to bez oddanosti, poslušnosti a obetavosti. Z Písma vieme, že Otec má zaľúbenie v Synovi. Buďme

„*Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na učenie, karhanie, nápravu a výchovu v spravodlivosti, aby Boží človek bol dokonalý a pripravený na každé dobré dielo*“ (2Tim 3,16–17).

naším svedomiam, a Jeho vôľa je tiež jediným pravidlom všetkej spravodlivosti, vyznávame, že celý náš život musí byť upravený podľa prikazov Jeho svätého Zákona. Ten obsahuje každú dokonalosť spravodlivosti, a že nemáme mať iné pravidlo správneho a spravodlivého života ani si vymýšľať iné dobré skutky, aby sme sa mu zapáčili, okrem tých, ktoré sú v ňom obsiahnuté.“

Ďalej nasleduje celý svätý text – Zákon. Ten nás riadi, ale rovnako nás vyu-

aj my všetci zaľúbení do Jeho slova. Vykonajme, čo povedal a berme vážne Jeho večnú milosť.

Neužívajme nič tak ako Písmo, napísal nám Ján Kalvín. V našom živote sú všelijaké chvíle, ale keď sa držíme pevne Božieho slova, ideme blahoslavené.

Pamätajme na Boha, Jeho Zákon si pripomínajme vo dne v noci a nezanedbávajme zhromaždenia!

Juraj Gajdošoci

Protestantské cirkvi sa pripravujú na oslavy 500. výročia reformácie. Martin Luther svojim odvážnym činom v roku 1517 začal zmenu, prinášajúcu očistu – veríme, že z Božej vôle. Bol rozvracačom rádu, ale nie poriadku.

„Preštudoval si najvýznamnejšie a najväčšie diela stredovekej scholastickej teológie, jeho vedomosti boli na veľmi vysokej úrovni, ale otázky, sužujúce jeho dušu, sa ani o krok nepriblížili k vyriešeniu. Môže si človek svojimi skutkami vynútiť Božiu lásku? Môže si naozaj zaslúžiť spasenie? Aká je pravda v otázke predurčenia? Znamená kňazovo rozhréšenie skutočné konečné odpustenie hriechov? Jeho duša bola plná otázok, keď ho v roku 1508 nečakane preložili z Erfurtu do Wittenbergu, aby tam obsadil jednu katedru univerzity, aby prednášal filozofiu. Vtedy Luther nemal ani 25 rokov“ – píše Jenő Virág vo svojom diele *Martin Luther o sebe*.

Wittenberg a Fridrich Múdry

Wittenberg bol v tom čase dedinkou, obývanou len okolo 2 tisícami obyvateľov. Pre okolie i pre duše obyvateľov bola charakteristická neúrodná zem, prázdnota, pustatina, hoci saské knieža Fridrich Múdry urobil všetko preto, aby pozdvihol tento vidiek. Stál tu kniežací hrad s kostolom, kláštor a univerzita založená r. 1502 Fridrichom, kam v roku 1508 prišiel Luther.

Aj zmýšľanie a duchovný vývoj samotného kniežaťa Fridricha Múdreho nám môže poslúžiť mnohými poučeniami pre poznanie a pochopenie našej minulosti. (Počas môjho spomienkového diela neskôr vysvitne: z pozície moci bol na svetskom poli dobrým Božím služobníkom). Ale tak ako jeho rovesníci, v roku 1509 bol aj on ešte veľmi zaťažený vierou v poveru.

Jenő Virág vo svojej knihe o ňom píše toto: „Počas mnohých rokov zháňal odpustky a relikvie pre Wittenberský hradný kostol, aby to pritiahol do mesta čo najviac pútnikov. V roku 1509 tu uchovávali 5005 relikvií. Keď si niekto zadovážil všetky úlavy, ktoré boli spojené s týmito relikviami, mohol získať 1443 ročných odpustkov. Odpustky znamenali oslobodenie od pozemského, ale najmä predpokladaného nebeského očistca. Ukazovali tu rôzne veci na výstave relikvií v kostole, ktorá sa konala

Hrad prepevný je Pán Boh náš! (II.) Luther – rozvracač rádu, ale nie poriadku

každoročne v týždni po 2. nedeli po Veľkej noci. Napríklad ukazovali kus prútika z Mojžišovho horiaceho kra, slamu a seno z betlehenských jaslí, v ktorých ležal malý Ježiš, úlomky z dreva jaslí, kúsok z perinky malého Ježiša, 9 trňov z Kristovej trňovej koruny, časti z kríža, z Máriinho kabáta, z jej košele, vlasov, závoja, ešte aj mlieko z Máriinho mlieka. Ukazovali aj 204 častí z detí, zabitých v Herodesových časoch, medzi nimi dokonca aj jedno telo mŕtveho dieťaťa. – Ako plynuli roky, vzrastal počet relikviových pokladov. V roku 1518 sa Wittenberský hradný kostol mohol po-

Fridrich Múdry

chváliť už 17 443 kusmi relikvií a nimi získateľných odpustky vystačili na 127 799 rokov a 116 dní. V roku 1520 bol počet wittenberských relikvií 19 013.“

Študujúci učiteľ

Luther je nútený plniť príkaz svojich nadriadených so srdcom plným otázok a s nevyhraneným svetonázorom: wittenberským študentom prednáša o Aristotelovej etike. A prečo Aristoteles? Lebo takéto bolo kresťanské zmýšľanie. Základom učenia nebola Biblia, ale pohanskí filozofi. Učili a vysvetľovali náuky cirkevných otcov. Napríklad náuky Tomáša Aquinského, ktorý do nich za-

budoval Aristotelovu etiku, chcel ju zosúladiť s kresťanským učením. Luther neskôr napísal, že Aristoteles nemá nič spoločné s kresťanstvom, lebo on hlása ľudské riešenie: hlása, že človek má spoznávať, vlastnými silami sa má rozhodnúť a voliť si. Do všeobecného zmýšľania sa takto – pod vplyvom tohto starovekého mysliteľa – dostal duch, úplne odlišný od Biblie.

A keďže tento duchovný prúd bol dominantný, ani Luther ešte vtedy nezbadal, že v ľudoch i v ňom samom sa vytvoril pokrivený obraz Boha. Bol to obraz hnevliwego Boha. A učenie cirkvi hovorilo o tom, že lepším človekom, na ktorého sa Boh nebude hnevať, sa niekto môže stať tak, že bude nasledovať učenie cirkvi, najmä učenie a predpisy v súvislosti s odpustením hriechov (spoveď, prijímanie, púte, pokánie).

Luther bol utiahnutým človekom, žijúcim pre vedu, ktorý viac túžil študovať, ako učiť. Vo Wittenbergu však musel učiniť zadosť obom týmto úlohám. Učil a zároveň aj sám študoval. Pokračoval vo svojich teologických štúdiách a v marci roku 1509 popri kvalifikácii z filozofie získal aj vedeckú hodnosť bakalára z biblických vied. To malo za následok, že od toho času už musel prednášať aj vierouku.

Po náročnom roku ho opäť preradili do Erfurtu. V lutherovom živote sa mohlo začať obdobie, po ktorom už dávno túžil: mohol čítať Písmo sväté. Naučil sa po hebrejsky, zoznamoval sa s dielami Augustína.

A popri tom stúpал po rehoľnom rebríčku. Bol dobrým prednášateľom, vždy mal veľa poslucháčov, v dôsledku čoho ho predstavený rádu Staupitz poveril úlohou a s jedným spolubratom ich poslal do Ríma.

Luther rád vyhovel tomuto príkazu. Považoval za Božie riadenie, že mohol putovať do centra kresťanstva. Ta, kde žil pápež. Ich cesta trvá viac mesiacov. Posledné dni roku 1510 a prvé dni roku 1511 trávia v Ríme. Keď z diaľky uvideli Rím, Luther pozdravil mesto, padnúc na kolena a pozdvihnúc ruky k nebu. Bol šťastný, že tam mohol byť. Prichádza s nádhernými predstavami, ale musí sa škaredo sklamať. Rýchlo zistil, že

(Pokračovanie na str. 5)

(Dokončenie zo str. 4)

to, na čo sa pripravoval, nie je. Ale je mesto pokrivených mravov, kde zneužívajú Kristovo meno. Jeho sklamanie je veľmi veľké!

Skúsenosti z Ríma

Nachádzajú pápežstvo zhromažďujúce peniaze a pokrivené kresťanstvo. Do Ríma išiel so svätými pocitmi, s čistou odhodlanosťou, nechcel reformovať a

Johann von Staupitz

spôsobiť rozkol v cirkvi, chcel slúžiť omše podľa predpisov a aj v myšlienkach, úmysloch a pocitoch chcel žiť čistý život.

Zájde aj k scale sante, k svätým schodom, o ktorých vtedajšia tradícia predpokladala, že po nich viedol Pilát Ježiša k ľudu. (Stredovekého človeka učili, že anjeli preniesli tieto schody do Ríma).

Na kolenách sa kajúčne modlí, lebo veril, že výsledkom pokánia je odpustenie. Stredoveká teológia totiž tvrdila, že zmeniť sa dá len pokáním a od veriacich očakávali záslužné skutky. Tvrdili, že prostredníctvom nich sa človek môže zmeniť a môže sa vzdialiť od hriechu. Luther tomu uveril a snažil sa precízne to uskutočňovať.

Je teda v Ríme, kam došiel po týždňoch pešej chôdze, prechodil mesto, svätými pocitmi ho naplňali aj budovy, preputoval všetky kostoly a katakomby a kľáči v dave na svätých schodoch, keď ho ožiari Slovo: „Spravodlivý bude žiť z viery“ A niečo sa pohlo... Luther vstáva a nepokračuje v praktizo-

Hrad prepevný je Pán Boh náš! (I.) Luther – rozvracač rádu, ale nie poriadku

vaní čnosti. Do októbra 1517 má pred sebou ešte dlhú cestu, ale v Lutherovej duši sa už tu mohla začať reformácia.

On, ktorý prichádza do Ríma s učeníím svojej cirkvi, podľa ktorého ten, čo ako pútnik dôjde do Ríma, získa plné

odpustky, na základe slov z Písma svätého zistí: k tomu nestačí pápežské nariadenie, Božie Slovo však áno!

Je pravda, že už skôr – počas čítania Písma svätého – spozoroval niektoré omyly svojej cirkvi, ale keďže jeho okolie, učitelia, predstavení mali na to iný pohľad, zostal ticho a podriadil sa.

Trápil sa a sužoval ho neustá-

ly strach, že nedokáže dodržať Zákon, nevie sa vyslobodiť zo svojich hriechov a kvôli tomu nie je schopný zaslúžiť si Božiu milosť, a po tom, čo videl v Ríme, ho ako balvan ťažili aj veci jeho cirkvi.

Ešte sme len v roku 1511.

Opäť Wittenberg

V lete 1511 ho opäť premiestnili do Wittenbergu, a to na žiadosť predstaveného nemeckej časti rádu Augustiniánov Staupitza, ktorý žil vo wittenberskom kláštore ako univerzitný profesor a predstavený rehole. Potreboval pomoc a v Lutherovi uvidel vedca. „Tu som úplne padol do scholastickej vedy a v súvislosti s Bibliou sme do hĺbky prediskutovali veci, už sme sa dostali až tak ďaleko, že sme hľadali konečné príčiny. Prítomní hovorili, že tieto musíme vopred prijať, vedci prišli k takému názoru a neslobodno sa im pričiť. Ja som však nástojil: Skúsme, neprijíme ich vopred! Potom som sa opatrne stiahol od scholastikov, sám, v samote som sa chcel modliť a študovať. Študoval som vedcov, kome-

tujúcich sväté Písmo, a svoju radosť som najviac nachádzal v žalmoch. Preštudoval som si diela vážených odborníkov, aby som objavil dôkazy. Ale keď som prebádal komentáre k Písmu svätému, videl som, že každý si protirečí. Aj tak som sa neodvážil napadnúť názor vedcov.“

Staupitz najprv chcel, aby sa Luther stal kazateľom. On vymenoval 15 dôvodov, prečo z neho nemôže byť kazateľ. Keďže však Luther prisahal poslušnosť svojim rádom nadriadeným, stal sa z neho kazateľ. Mal možnosť cvičiť sa, lebo „Niekedy som za deň povedal aj 4 kázne, takže si myslím, že som mal toľko kázni ako Ambrosius a Augustinus.“ A prišla nasledujúca úloha, na ktorú sa znovu neprihlásil on, ale prinútil ho k nej jeho predstavený: „Pán magister, vy by ste si mali urobiť doktorát; tak budete môcť potom tvoriť“.

Scala santa, svätý schod

„V 28. roku života, 19. októbra 1512 som bol promován na doktora. Keď som sa stal doktorom, ešte som nepoznal evanjelium. Slová »spravodlivý« a »Božia spravodlivosť«, vplývali na moje svedomie ako údery hromu. Keď som ich počul, preľakol som sa a myslel som si: »Ak je Boh spravodlivý, potrestá ma«“.

Lucia Kis

Synodná rada Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku na svojom 14. zasadnutí IX. cyklu, ktoré sa konalo 10. septembra 2016 v Komárne schválila nasledujúce uznesenia.

– Jednohlasne schválila rokovací poriadok doplnený o nové body rokovania. Na nasledujúcom zasadnutí sa hodlá podrobne zaoberať oslavou 500. výročia reformácie.

– Obsahovo schválila zápisnicu z 13. zasadnutia.

– Enikő Hornyák z Bačky a Dánielovi Gáspár z Filakova prideliť štatút kandidáta na duchovného.

– Na nasledujúcom zasadnutí je ochotná rokovať o pridelení štatútu kandidáta na duchovného Magdolne Siák a Pálovi Schwancer, ktorí nie sú členmi našej cirkvi. V ich prípade, ak by získali štatút kandidáta na duchovného, tento štatút by bol v platnosti do ukončenia ich štúdia.

– Požiadala zástupcu biskupa Jána Semjana a zástupcu generálneho kurátora Júliusa Kováča, aby do 30. septembra 2016 určili duchovného, ktorý by ako redaktor Kalvínskych hlasov v budúcnosti zabezpečoval publikácie udalostí týkajúcich sa dvoch slovenských seniorátov.

– Vzala na vedomie, že senior Komárňanského reformovaného seniorátu Szilárd Szénási s účinnosťou od 1. júla 2016 za zastupujúceho duchovného do Reformovaného cirkevného zboru Selice menoval duchovnú Erzsébet Szabó.

– Vzala na vedomie, že seniorka Michalovského reformovaného seniorátu Erika Dékányová s účinnosťou od 1. júla 2016 za zastupujúceho duchovného do Reformovaného cirkevného zboru Bežovce menovala duchovného z Palína Mareka Kačkoša.

– Súhlasila s tým, aby Reformovaný cirkevný zbor Rimavské Janovce podporu získanú zo Všeobecného fondu použil

ZO 14. ZASADNUTIA SYNODNEJ RADY

na financovanie ďalšej fázy obnovy farskej budovy.

– Senior Bratislavského reformovaného seniorátu Alfréd Somogyi v liste zo dňa 2. augusta 2016 informoval Synodnú radu, že odstúpením duchovného v Tóni Györgya Csíka sa v Bratislavskom reformovanom senioráte uprázdnila funkcia riadneho duchovného poslanca Synody a v seniorátnej rade funkcia duchovného člena seniorátnej rady. Uprázdnené funkcie budú obsadené cestou mimoriadnych volieb. Synodná rada hlásenie seniora o vykonaných krokoch v záujme obsadenia uprázdnených funkcií v Bratislavskom reformovanom senioráte vzala na vedomie.

– Súhlasila s tým, aby publikácie vydané Teologickým inštitútom J. Calvina (Pólya Katalin: Az Istenről szóló tan Elisababeth Moltmann-Wendel teológiájában; Somogyi Alfréd: Az egyház jog isteni többlete; Szent hely. Tanulmányok dr. Erdélyi Géza püspök tiszteletére 70. születésnapja alkalmából) za symbolických 10 eur boli odovzdané do parochiálnych knižníc cirkevných zborov.

– Reformovaný cirkevný zbor Zemplínske Kopčany s účinnosťou od 1. októbra 2016 prekvalifikovala za diaspóru Reformovaného cirkevného zboru Malé Raškovec. Hnuteľný a nehnuteľný majetok Reformovaného cirkevného zboru Zemplínske Kopčany sa s účinnosťou od 1. októbra 2016 stáva majetkom Reformovaného cirkevného zboru Malé Raškovec.

– Reformovaný cirkevný zbor Slavec a Reformovaný cirkevný zbor Vidová s účinnosťou od 1. októbra 2016 prekvalifikovala na dcérocirkevné zbory Reformovaného cirkevného zboru Silica.

– 9. septembra 2016 I. duchovenskú skúšku absolvovali: Gergely Máté Bobvos, Andrea Korečková, Miklós Pospíšil, Ibolya Kovácsné Smataria a Zsolt László Szűcs. 9. septembra 2016 II. duchovenskú

skúšku absolvovali: Gábor Lőrinc a Viktor Molnár. Duchovenskú kvalifikáciu znovu získali: Milen Marcell a Eszter Peres. Synodná rada výsledky I. a II. duchovenskej skúšky schválila a uzniesla sa o tom, že Gábor Lőrinc, Viktor Molnár, Marcell Milen a Eszter Peres získavajú plnú duchovenskú kvalifikáciu.

– Vyhovela žiadosti Miklósa Pospíšila, a po dobu jeho doktorandského štúdia ho nevyšle do kaplánskej služby, žiadosť Nikolett Kovács vzala na vedomie. S účinnosťou od 1. októbra 2016 ako kaplána zamestnala Gergely Máté Bobvos a súčasne ho vyslala do kaplánskej služby do Reformovaného cirkevného zboru Veľké Raškovec. Dozerajúcim duchovným je duchovný v Oboríne Adrián Beňadik. S účinnosťou od 1. októbra 2016 duchovnú Judit Bognár vyslala za seniorátneho prideleného duchovného do Bratislavského reformovaného seniorátu. S účinnosťou od 1. októbra 2016 duchovného Viktora Molnára premiestnila za prideleného duchovného do reformovaného cirkevného zboru Skerešovo. S účinnosťou od 1. októbra 2016 duchovného Marcella Milena vyslala za zastupujúceho duchovného do Reformovaného cirkevného zboru Bidovce.

– Súhlasila s tým, aby pridelená duchovná Gyöngyi Écsi od 1. októbra 2016 po dobu jedného roka čerpala neplatené voľno.

– Vzala na vedomie, že senior Komárňanského reformovaného seniorátu Szilárd Szénási s účinnosťou od 1. septembra 2016 za zastupujúceho duchovného do Reformovaného cirkevného zboru Nové Zámky menoval duchovného v Komoči Attilu Sasáka.

– Rozhodla o tom, že 1. októbra 2016 sa bude konať mimoriadne zasadnutie Synodnej rady, a zasadnutie plánované pôvodne na 3. decembra 2016 sa uskutoční 10. decembra 2016.

reka Kačkoša a brata farára **Mareka Semanku** z ECAV Trebišov. Nakoniec odznel ešte pozdrav od kurátora zboru a poďakovanie presbytera zboru **M. Virika**. Pánu Bohu patrí vďaka za tento požehnaný prežitý nedeľný deň a členom zboru za usporiadanie tohto zhromaždenia a za občerstvenie, na ktoré sme boli pozvaní.

*

Stručná história zboru

Doba založenia reformovaného zboru v Sečovciach sa nedá presne určiť, lebo počas reformácie boli zničené všetky zakladajúce listiny. No už v roku 1623 mal cirkevný zbor dvoch kazateľov. Bol vybu-
(Pokračovanie na str. 7)

Slávnostná inštalácia v Sečovciach

V nedeľu 11. septembra sme sa stretli v Sečovciach, aby sme boli účastní slávnostnej inštalácie **Miroslava Koval'a** za farára Reformovaného cirkevného zboru v Sečovciach.

Zišli sme sa v spoločenskej miestnosti ZUŠ, kde nás privítal kurátor a zástupcovia zboru. Kurátorovi zboru **G. Hallérov** patrilo aj úvodné slovo k prítomným hosťom, ktoré bolo na základe *Rim 10*. Po žalme č. 134 a piesni 151, sestra seniorka michalovského seniorátu prečítala lekciiu, ktorá bola na základe *Žalm 67,2–8*. Úvodnou modlitbou potom otvorila slávnostnú chvíľu nedeľného dopoludnia.

Po hlavnej piesni patrilo slovo bratovi seniorovi **Jurajovi Breckovi**, aby tak vykonal samotný akt inštalácie brata farára. Text jeho príhovoru znel zo slov z Písma, a to *Skut 11,25–26*. Po tomto akte inštalácie prehovoril k prítomným farárom, k sestram farárkam, hosťom i k členom zboru novo inštalovaný brat farár Miroslav Koval', ktorý bol predtým riadnou cestou zvolený za farára sečovského zboru.

Nechýbali potom ani pozdravy prítomných hostí z radov farárov, a to brata zástupcu biskupa **Jána Semjana**, sestry seniorky **Eriky Dékányovej**, sestry farárky **Marianny Slávikovej**, brata farára **Ma-**

(Dokončenie zo str. 6)

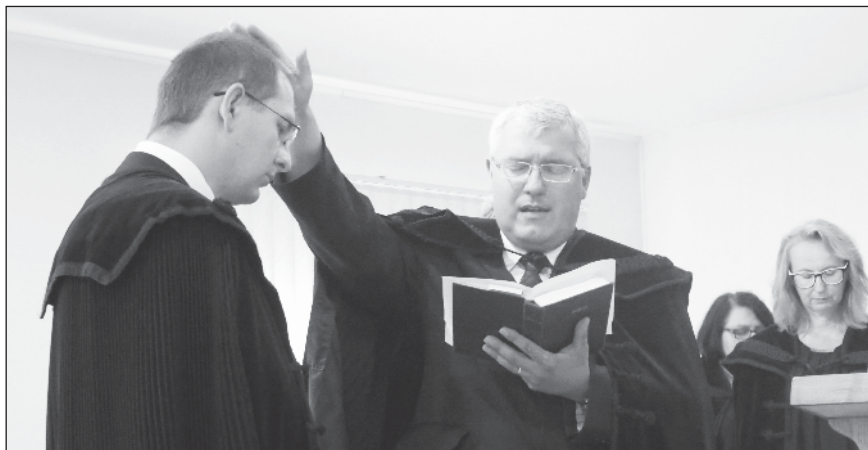
dovaný kostol, ktorý bol počas protireformácie reformovaným kresťanom vyvlastnený, ako aj celý majetok cirkvi. Stavbu kostola potom začali veriaci v roku 1791, dokončili ho v roku 1804. Zažil dva požiare, no po nich veriaci kostol obnovili. Kostol slúžil veriaci až do roku 1944, keď bol počas ťažkých bojov v 2. sv. vojne úplne zničený. Na jeho mieste bol vybudovaný pamätník padlým sovietskym vojakom. Potom sa začali veriaci stretávať na fare, kde sa stretli na poslednej bohoslužbe na Vianoce v roku 1988. Nateraz sa veriaci schádzajú v obnovej budove, ktorú prijali ako náhradný priestor. Tam sa vytvorila modlitebňa, byt pre farára a útulná kaviareň.

Tibor Bajus

Dňa 15. septembra sa záujemcovia z celého michalovského seniorátu zúčastnili na výlete do Zádielskej doliny.

V autobuse nás milým slovom privítal a pomodlil sa pán kaplán z Blatnej Polianky, **Peter Korpa**. Už v autobuse vládla príjemná atmosféra, kedy sa všetci rozprávali a zoznamovali. Keď sme dorazili do dedinky Zádiel, prišiel nás privítať miestny pán farár **Balázs Varga**. Ukázal nám ich kostolík a porozprával o histórii zboru, o kostole, predviedol varhany. Stišli sme sa pri modlitbe pani seniorky **Eriky Dé-**

Slávnostná inštalácia v Sečovciach

Farár Miroslav Kovaľ a senior Juraj Brecko pri inštalácii.

Výlet do Zádielskej doliny

kányovej a potom sme sa vybrali na turistiku. Prešli sme cez celú Zádielskú dolinu, kde sme mohli pozorovať, ako sa počas tisícročí voda potoka zarezávala do skaly a vytvorila túto úzku dolinu s kolmými stenami. Potom sme vyšli na vyhladku, odkiaľ sme mali nádherný výhľad nielen na dolinu, ale aj na okolitú krajinu. Odtiaľ sme vyrazili smerom do dedinky Háj, no cestou sme si ešte urobili prestávku na občerstvenie, počas ktorej sa nám zamysle-

ním nad podobnosťou o dvoch staviteľoch prihovril pán kaplán z Blatnej Polianky. V Háji nás čakalo prekvapenie v podobe štyroch vodopádov a tiež pán vodič autobusu.

Myslím, že pre každého bol výlet príjemným spštením končiaceho sa leta. Touto cestou by sme sa chceli poďakovať vedeniu michalovského seniorátu za uhradenie všetkých nákladov spojených s dopravou.

Zuzana Korpová

POZNÁVACÍ ZÁJAZD V POĽSKU

Dňa 23. 9. 2016 sa členovia bysterského zboru, a členovia zboru z Košických Olšan zúčastnili poznávacieho zájazdu v Poľsku v Oswienčime.

Cieľom podujatia bolo viac poznať časť krutej epochy ľudstva a aj takto vzdať úctu a hold nevinným obetiam holokaustu. Boli to poľský politický väzni, členovia tzv. nižšej rasy, ale hlavne európsky židia, ktorí nevinne trpeli a zomierali pre svoj pôvod. Počnúc od detí, žien, matiek či mužov, na všetkých boli páchané strašné zverstvá, o ktorých podávajú svedectvá ešte niektorí žijúci priamy svedkovia, ktorým sa podarilo toto peklo prežiť, alebo z neho skôr ujsť.

Oswienčim 2-Birkenau sa stal najväčším vyhladzovacím centrom európskych židov.

Od októbra 1942 do roku 1944 do pracovných táborov deportovali viac než 46 000 väzňov z Terezína.

Myslím, že k tomu netreba viac dodávať, snáď len to, aby sme boli tolerantní a úctiví jeden voči druhému, aby sa niečo také viac neopakovalo, lebo pred Pánom Bohom sme si všetci rovni.

—tb—

Stretnutie presbyterov v Lastomíre

V nedeľu 25. septembra 2016 sa uskutočnilo plánované stretnutie presbyterov Michalovského reformovaného seniorátu.

Zišli sme sa v lastomírskom reformovanom kostole, kde nás na úvod privítala farárka zboru **Mária Meňkyová**. Kresťanské piesne sme spievali za hudobného sprievodu zborového kantora **Juraja Kač-**

mára. Pozoruhodné svedectvo o svojom živote viery nám povedala presbyterka z Vyšného Čaju, **Monika Žingorová**. Nasledovala podnetná prednáška farára v Palíne, **Mareka Kačkoša**. Z rôznych uhlov pohľadu priblížil tému stretnutia presbyterov **Identita**. Poukázal na život kresťana, ktorý v sebe nesie aj Mojžišovsku a Abrahámovsku identitu viery. Sme robotníkmi na

vinici Pánovej, kde pracujeme a Boh má pre nás odmenu. Na záver stretnutia sa všetkým poďakovala seniorka michalovského seniorátu **Erika Dékányová**. Stretnutie presbyterov organizačne pripravil seniorátny misijný referent **Peter Korpa**, duchovný v Blatnej Polianke.

Domáci reformovaný zbor pre všetkých zúčastnených pripravil pohostenie, tým i čas na ďalšie vzájomné rozhovory a osobné stretnutia.

Juraj Gajdošoci

Zasadnutie správnej rady Teologického inštitútu J. Calvina. Dňa 9. septembra zasadala správna rada Teologického inštitútu J. Calvina. Na tomto zasadnutí jeho riaditeľ Attila Lévai informoval o udalostiach z uplynulého obdobia, potom sa hovorilo o vydávaní kníh, o omeškaní nájomného za časť budovy, stojacej pri knižnici, ktorá je vo vlastníctve cirkevného zboru, o podaných projektoch a o konferenciách pripravovaných na nasledujúce obdobie. Na zasadnutí sa zúčastnil aj biskup László Fazekas.

Vedecká rada Reformovanej teologickej fakulty Univerzity Jánosa Selyeho. Dňa 14. septembra sa za účasti biskupa László Fazekasa konalo zasadnutie vedeckej rady Reformovanej teologickej fakulty Univerzity Jánosa Selyeho. Na zasadnutí sa hovorilo o voľbách do senátu Fakulty a Univerzity, o začatí nových študijných programov, o procesoch habilitácie a inaugurácie, o vedeckých projektoch, publikáciách a boli schválené opONENTI doktorandských dizertácií.

Nemeckí hostia. Našu cirkev navštívila 12-členná delegácia z reformovaného dištriktu Halle pod vedením duchovnej z Halle, seniorky Jutty Noetzl v dňoch 15–18. septembra. Hostí privítal biskup László Fazekas a synodný radca pre zahraničné styky Attila Palcsó. Hostia sa v prvom rade zaujímali o cigánsku misiu prebiehajúcu v gemerskom regióne. Pri

príležitosti nedeľnej bohoslužby seniorka Jutta Noetzl odovzdala v komárňanskom cirkevnom zbore biskupovi László Fazekasovi dar reformovaného dištriktu Halle, ktorý poskytli za účelom zakúpenia motorového vozidla slúžiaceho na misijné a diakonické ciele.

Obnovil sa organ v Malých Raškoviach. Jednou nevyčísliteľnou ozdobou reformovaného kostola v Malých Raškoviach je organ z prvého desaťročia minulého storočia, ktorý vyrobil organový majster z Debrecínu István Kerékgyártó, jeho rekonštrukcia sa uskutočnila v septembri roku 2016. Financie potrebné na rekonštrukciu sa čerpali prvorado z podpory Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. (600 tisíc forintov) získanej cez projekt. Ku rekonštrukčným prácam finančne prispeli aj veriaci cirkevného zboru Malé Raškovce.

Projekt MEZ. Sto cirkevných zborov zo siedmich maďarských seniorátov Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku dostalo podporu z jeden miliárd forintovej podpory, ktorú schválila Maďarská vláda ešte koncom minulého roka. Zbory so schválenými projektmi postupne realizujú podporené projekty, ku ktorým museli prispieť s 10%-ným vlastným podielom. Časť projektov sa už uskutočnila, alebo sa akurát uskutočňuje.

Ďakovná bohoslužba. Pod vedením Komárňanského reformovaného seniorátu sa v reformovanom kostole v Dvo-

roch nad Žitavou bude ďakovná bohoslužba dňa 16. októbra o 14.00 hod. Na tejto bohoslužbe budú vzdávať vďaku za investície, uskutočnené z podpory Ministerstva ľudských zdrojov (MLZ) Maďarskej republiky.

Abovsko-turniansky reformovaný seniorát bude v reformovanom kostole v Hrhove dňa 6. novembra o 14.00 hod. vzdávať vďaku za 12 investícií uskutočnených na území seniorátu vďaka podpore MLZ Maďarskej republiky.

Gemerský reformovaný seniorát bude v reformovanom kostole v Bátke dňa 13. novembra 2016 o 14.00 hod. na slávnostnej bohoslužbe vzdávať vďaku za 16 investícií, ktoré sa mohli uskutočniť vďaka podpore MLZ Maďarskej republiky.

Dňa 20. novembra 2016 organizuje Bratislavský reformovaný seniorát so začiatkom o 14.00 hod. ďakovnú bohoslužbu v reformovanom kostole v Opatovskom Sokolci, kde budú vzdávať vďaku za 15 investícií, ktoré sa mohli uskutočniť vďaka podpore MLZ Maďarskej republiky.

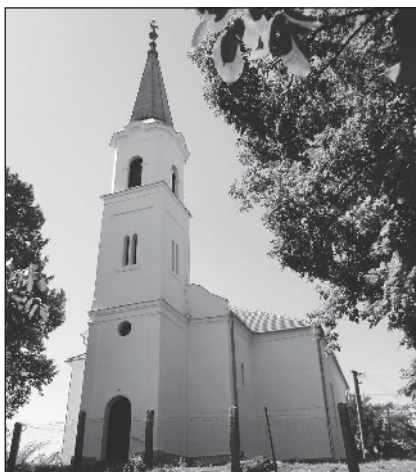
Užský reformovaný seniorát v rámci slávnostnej bohoslužby konanej dňa 26. novembra 2016 so začiatkom o 14.00 hod. bude vzdávať vďaku za 6 investícií, ktoré sa mohli na území seniorátu uskutočniť vďaka podpore MLZ Maďarskej republiky.

Obnovený kostol v Jesenskom

Reformovaný cirkevný zbor v Jesenskom, ktorý má 120 členov, sa pred 10 rokmi pustil do rekonštrukcie svojho kostola. Práce sa začali opravou strechy, ktorú sa do jari 2007 podarilo úplne vymeniť za novú. Po viacročnom márnom podávaní projektov sme v roku 2013 našli vypočítanie na Ministerstve ľudských zdrojov Maďarskej republiky. Zo získanej podpory, ďalej z pôžičky poskytnutej Synodnou radou a zo sumy získanej z ofier sa podarilo obnoviť vnútornú časť budovy v hodnote viac ako 800 eur.

Vlani sa podarilo ukončiť úplnú opravu veže za cenu 12 000 eur a do polovice tohto roka bola obnovená aj vnútorná loď kostola. Cena za tieto práce presiahla hodnotu 8000 eur. Ani ukončenie prác by sa nebolo mohlo podariť bez podpory Ministerstva ľudských zdrojov a miestneho zastupiteľstva. Za túto pomoc aj touto cestou ďakujeme!

Ďakujeme tiež za finančnú podporu reformovaným cirkevným zborom Orechová Potôň, Dunajská Streda, Kollárovo, Ša-

hy, Jelka, Košice, Kráľovský Chlmec, Klížska Nemá, Komárno, Klúčovce, Rožňava a Zádor, ako aj bezmenným darcom.

Zoltán Feledy

KALVÍNSKE HLASY

Úradný orgán Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku. Adresa vydavateľa: Jókaiho 34, 945 01 Komárno. IČO: 00179191.

Vychádza mesačne.
Šéfredaktor: László Fazekas

Redaktor: Lucia Kis

Preklad a jazyková korektúra:

Erika Domonkošová

Sekretárka a distribútorka: Lucia Kis
Predplatné prijíma každý reformovaný farský úrad i redakcia.

Predplatné na jeden (kalendárny) rok: 3,60 eur.

Distribúciu vykonáva redakcia:

930 10 Dolný Štál 386

E-mail: kh@reformata.sk

Telefón: 031/55 90 141 (zároveň fax i odkazovač).

Redakcia došlé rukopisy nearchivuje a nevracia, vyhradzuje si právo na ich odbornú úpravu.

Tlačiarenská príprava: Lukács Kis

Tlač: Reproffset, Dunajská Streda

ISSN: 1335-3713

Evidenčné číslo: EV 3627/09